

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XXXII. — Izdan in razposlan dne 6. maja 1899.

Vsebina: (Št. 77—78.) 77. Dopustilnica za lokalno železnico z ozkim tirom od Trsta v Poreč, eventualno v Kanfanar. — 78. Razglas, da se je ustanovila podružnica pomožnega carinskega urada pred Hrādkom v Vecvaldu.

77.

Dopustilnica z dne 15. aprila 1899. l.

za lokalno železnico z ozkim tirom od Trsta v Poreč,
eventualno v Kanfanar.

Na podstavi Najvišega pooblastila dodeljujem v porazumu z udeleženi ministristvi deželnemu odboru poknežene grofije istrske po pogojih in načinih, določenih v nastopnem, po določilih zakona o dopušcanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in zakonov z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2. iz l. 1895.) in z dne 21. decembra 1898. l. (drž. zak. št. 233) zaproseno dopustilo za gradnjo in obrat lokomotivne železnice, katero bo napraviti kot lokalno železnico z ozkim tirom od postaje Trst-Sv. Andrej na progi državne železnice Herpelje—Trst čez Koper, Isolo, Buje, Motovun in Višnjan v Poreč, eventualno v Kanfanar.

§. 1.

Za železnico, katera je predmet te dopustilnice, uživa koncesijonar v členu V. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2. iz l. 1895.) omejene ugodnosti.

§. 2.

Za dopuščeno železnico dodeljuje država za dobo od časa, ko se začne obrat, do preteka 76. leta dopustilnega trajanja poroštvo letnega čistega do-

nosa v največem znesku 233.800 gl. a. v. za zavarovanje štiriodstotnega obrestovanja in razdolžne kvote prednostnega zajma v nominalnem znesku 5.500.000 gl. a. v., katerega bo vzprejeti zastrañ nabave novcev in razdolžiti v zgoranjem času, in to tako, da dopolni primanjkljaj državna uprava, če bi letni čisti donos ne dosegel zneska, za katerega velja poroštvo.

§. 3.

Od letnega, po §. 2. s poroštvom zagotavljenega čistega donosa je v odplačilo prednostnega zajma, ki se vzprejme, porabiti tisti znesek, ki ga določi državna uprava po razdolžnem črtazu, katerega odobri ona in po katerem se mora razdolžiti vsa napravna glavica (§. 11) v času, dokler bo trajalo dopustilo.

Prednostni zajem se mora pri tem razdolžiti poprej nego delnice.

§. 4.

Doplačilo vsled prevzetega poroštvamora država zadnji čas tri mesece po predlozbi dokumentiranega letnega računa opraviti potem, ko je bil ta račun pregledan.

Erar bo pak za pogojeno obrestovanje in za počrtežno razdolžbo zajma ob dogovorjenih rokih dospelosti po meri potrebščine, izpravljen na podstavi proračuna o donosu, a pridrževaje si obračun na podstavi letnega računa, opravljal delna plačila tudi poprej, ako vložil koncesijonar dotično prošnjo šest tednov pred časom dospelosti.

Ako bi se pokazalo po dokončni ustanovitvi letnega računa, katerega bo predložiti zadnji čas tri mesece po preteku obratnega leta, da so bile naprejščine odmerjene previsoko, mora koncesijonar precej vrniti presežek, doštevši šest odstotkov obresti.

Doplačilo se mora zahtevati od države zadnji čas v letu dni po preteku dotičnega obratnega leta, ker bi sicer nehala pravica do njega.

§. 5.

Z zneskom, ki ga bo plačevala državna uprava vsled prevzetega poroštva, je ravnati zgolj tako kakor z najprejščino, ki daje obresti po štiri od sto na leto.

Kadar preseže čisti donos železnice zagotovljeno letno vsoto, je dotični prebitek precej odpraviti na državno upravo v povračilo dane naprejščine z obrestmi vred tako dolgo, dokler se ta ne odplača popolnoma.

Pri tem je opravljati dospele obresti, predno se vrnejo naprejščine.

Terjavščine države iz takih naprejščin ali obresti, ki se niso bile plačane do časa, ko mine dopustilo ali ko odkupi železnico država, je opraviti iz še ostajajoče imovine podjetja.

§. 6.

Kaki stroški za beležbo efektov na domačih ali unanjih borzah, kake kuponske kolkovnine in davki, ki jih bo plačevati podjetju po preteku davka prostih let, se smejo postavljati v obratni račun kot razhodek.

Isto velja tudi o upravnem prispevku, katerega bo plačevati za prednostni заем, in pa o kakih povračilih za davke in pristojbine, ki jih bo dajati posojajočemu finančnemu zavodu.

Za državna doplačila ne bo plačevalo podjetje nikake dohodnine.

§. 7.

Gradnjo železnice od Trsta v Poreč je začeti precej po dobljeni dovolitvi za njo in jo dokončati najdalje v štirih letih računaje od današnjega dne. Dodelano železnico je takoj izročiti javnemu prometu ter vzdrževati po nji obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Rok za napravo eventualnega nadaljevanja v Kanfanar določi, ako treba, ministrstvo za železnice.

§. 8.

Da izdela dopuščeno železnico, se dodeljuje koncesijonarju pravica razlastitve po določenih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica se dodeljuje koncesijonarju tudi zastran tistih dovolanic, ki se morda naredé in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javni koristi.

§. 9.

Koncesijonarju se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati vsebine te dopustilnice in dopustilnih pogojev, ki jih da ministrstvo za železnice, dalje drugačnih ukazil, ki se izdadó gledé tega, pa tudi semkaj merečih zakonov in ukazov, zlasti zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in pa obratnega reda za železnice z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem zakonov in ukazov, kateri se morda dado v bodoče.

Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbe in prometni predpisi, obseženi v redu za obrat železnic in v dotičnih dodatnih določilih, v tolike, v kolikor se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere dopuščene lokalne železnice, posebno na njeno ozkotirno napravo in zmanjšano vozno brzino, zdelo dopustno ministrstvu za železnice, a na to stran bodo veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá ministrstvo za železnice.

§. 10.

Gradnja dopuščene železnice se izvrši po ukazilih, ki jih izda ministrstvo za železnice, in to pod neposrednim vodstvom in nadzorom ministrstva za železnice, oziroma organa, ki ga ono odredi v to.

Gradnjo in dostave je oddati po podrobnem projektu in proračunu stroškov, ki se pod primeranim vplivom državnih organov sestavi pod neposredno ingerencijo vlade in po pogojih, navadnih ob gradnji državnih železnic.

Dela za gradnjo je oddati ločeno od nabave novcev.

§. 11.

Koncesijonarju se priznava pravica, da s posebnim dovolilom državne uprave in s pogoji, ki jih ta postavi, naredi v izvršitev dopuščene železniškega podjetja posebno delniško družbo, katera stopi v vse pravice in zaveznosti koncesijonarja.

Koncesionar ima pravico, po pogojih, ki jih ustanovi državna uprava, izdati prednostne obligacije v nominalnem znesku največ 5.560.000 gl. a. v., katere bo obrestovali s štirimi odstotki in razdolžiti v 76 letih, računaje od dneva dodeljenega dopustila.

Te prednostne obligacije, ki se izdadó, je odati po ukazilih, katera ukrene državna uprava.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smejo v račun postavljati nikakoršni drugi stroški razen stroškov za sestavo projekta, za gradnjo in opravo železnice všteti dobavo vozil z odobrilom državne uprave res uporabljenih in prav izkazanih, in pa razen zneska za dobavo gradivne zaloge in blagajniške dotacije, katerega ustanovi državna uprava, prištevši interkalarne obresti in razdolžne kvote, ki so bile med grajenjem res izplačane, in kar je res bilo kurzne izgube ob dobavi glavnice.

Ako bi bilo po popolni uporabi prve napravne glavnice treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prišteti napravnim glavnici, če je državna uprava privolila v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo naprav, in se stroški izkažejo, kakor gré.

Družbena pravila, obrazci prednostnih obligacij in delnic, ki se izdadó, nadalje razdolžni črtež za prednostne obligacije in delnice in pa pogodba o oddaji prednostnega zajma, potrebujejo odobrila državne uprave.

V pravila delniške družbe, ki se napravi, je vzprejeti določilo, da morajo vsi udje načelnštva (upravnega sveta, ravnateljstva) biti avstrijski državljani ter prebivati v ozemlju kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru.

§. 12.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči naj v tem oziru in pa gledé polajšil potujočim vojaškim osebam veljajo določila, katera bodo veljala vsaki čas pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi na deželno brambo in črno vojsko obeh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in na žandarje, in to ne samo ob potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi, kedar potujejo te osebe službeno na svoj račun na orožne vaje ali prigledne zборе.

Koncesionar je dolžen, da pristopi k dogovoru, sklenjenemu med avstrijskimi železniškimi družbami zastran nabave in imetja opravnih reči za prevažanje vojakov in pa zastran vzajemnega pripomaganja z osebjem in z vozili za večje vojaške prevoze, nadalje da pristopi k vsakikrat veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l. o prevozu takih bolnikov in ranjencev, katere je na račun vojaške blagajnice prevažati ležeče.

Vsakikrat veljajoči predpis za vojaški prevoz po železnicah, in pa vsakikrat veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesijonarja moč in veljavo z dnem, ko se po dopuščeni železnici prične obrat. Predpisi enake vrste, ki se izdadó potem času, ki se pa ne objavijo po državnem zakoniku, zadobé za koncesijonarja veljavnost tedaj, kadar se mu priznanijo uradoma.

Te dolžnosti ima koncesionar samo v toliko, v kolikor se zdi njih izpolnjevanje izvršljivo z ozirom na drugotnost te proge in na olajšila, vsled tega dodeljena gledé naprave in opreme.

Koncesionar je dolžen, oddajaje službe se ozirati po zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§. 13.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže i. e.) je slično uporabljati znižane tarifne postavke, ki veljajo za prevažanje vojakov.

§. 14.

Obrat železnice, ki je predmet te dopustilnice, bo vodila ves čas, dokler bo trajalo dopustilo, na račun koncesionarja država, in koncesionar bode moral upravi državnih železnic povrniti stroške, ki ji zares nastanejo po tem obratovanju in kateri se eventualno ustanové poprek. Način, kako je voditi ta obrat, se uravna z obratno pogodbo, katera se sklene med državno upravo in koncesionarjem.

Pri tem se državni upravi pridržuje, po svojem izprevidu urejati obrat, ustanavljati tarife za prevažanje oseb in blaga, in pa ustanavljati razredbo blaga in vsa postranska določila, zadevajoča tovorni prevoz, potem dajatve, ki jih železniško podjetje opravlja za javne namene, posebnost na korist poštne uprave in državnega telegrafskega zavoda, oziroma se vsaki čas na obstoječe prometne potrebe in tako dolgo, dokler se bo res zahtevalo državno poroštvo in dokler še niso povrnjene poroštvne naprejščine, ki jih dá država.

Po preteku tega časa se mora koncesionar ravnati po ustanovljenih obratnih pogojih, oziroma po dotičnih v obratni pogodbi ukrenjenih določilih.

Uredba tarif za osebe in blago in pa uredba dajatev za javne namene se pridržuje vsakokrat zakonodavstvu, in taki uredbi se mora podvreči koncesionar.

§. 15.

Koncesionar ima dolžnost, po pogojih in pri-
držkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.), vsakokrat dopuščati državni upravi na njeno zahtevo vkupno porabo železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se še napravijo in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo imela državna uprava pravico, prosto določevaje tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali dajati odpravljati cele vlake ali posamezne vozove po vkupno porabljeni železnici ali posameznih njenih kosih.

§. 16.

Dopustilna doba in ž njo vred v §. 9., lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na 90 let, računaje od današnjega dne, ter mine po tem roku.

Državna uprava sme izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom zgoranjega roka, ako se ne bi izpolnjevale dolžnosti, v §. 7. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, po taki krivdi koncesionarja, ki bi se ne mogla opravičiti po zmislu §. 11 zakona o dopuščanju železnic.

§. 17.

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat odana, vsaki čas odkupiti po nastopnih določilih:

1. Odškodnina, ki jo je dati, če se železnica odkupi, bodi v tem, da država namesto koncesionarja prevzame, da sama plača v §. 11 oznamenjeni prednostni zajem in pa kake druge po koncesionarju z odobrilo državne uprave v založbo vštevni napravni stroškov vzprejete dolgove (§. 11, odstavek 6) v še ne razdolženih zneskih, in pa da izplača razen tega znesek v višini delniške glavnice, v kolikor bi ta še ne bila razdolžena v času odkupa, v gotovini ali v državnih zadolžnicah.

Te državne zadolžnice je pri tem računati po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, ki so se v ravno preteklem polletju zaznamovali na dunajski borzi uradoma o državnih zadolžnicah enake vrste.

2. Plačavši v št. 1 predpisano odškodnino, pride država po odkupu železnice in z dnem tega odkupa brez daljnjee odplate v bremen čisto, oziroma samo s še ne poplačanimi ostanki po odobrilo državne uprave vzprejetih zajmov obremenjeno last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, všteti tudi vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesionarja, in družbena postranska opravila, in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvene zaklade, v kolikor niso le-ti že bili namenu primerno uporabljeni z odobrilo državne uprave.

3. Sklep državne uprave o izvrševanju pravic državnega odkupa, ki se mora zgoditi vselej s pričetkom koledarskega leta, se v obliki izjave vlade priobči železniškemu podjetju najpozneje do 31. dne oktobra neposredno zadnjega leta pred odkupom.

V ti izjavi se določi:

- a) čas, od katerega se opravi odkup;
- b) železniško podjetje, ki je predmet odkupa, in drugačni imovinski predmeti, ki morajo biti si kot pritiklina železniškega podjetja, bodi si v poplačilo državnih terjatev vsled poroštvenega razmerja (§. 5), ali iz drugih pravnih naslovov preiti na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo država plača železniškemu podjetju, eventuelno s pridržkom poznejše izprave začasno ovedene odkupne cene (št. 1) s povedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

4. Državna uprava si pridržuje pravico, postaviti ob enem z vročbo odkupne izjave posebnega komisarja, kateri mora paziti na to, da se stan imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obrememba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave pritrditve posebnega komisarja.

Isto velja o vsaki prevzetbi novih dolžnosti, katere segajo čez mejo navadnega opravnega obrata ali provzročujejo trajno obremenitev.

5. Koncesijonar je dolžen, poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, kateri je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesijonar ne izpolnil te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve koncesionarja in sodnega posredovanja prevzeti v fizično posest oznamene imovinske predmete.

Pocenši s časom odkupa se bo odkupljena železnica obratovala za račun države, in potemtakem so vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti donosi, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pak mora samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do zgoranjega časa nastale obračunske dolžnosti in drugačne dolgove.

6. Država si pridržuje pravico, na podstavi odkupne izjave (št. 3) izvršiti vknjižbo državne last-

ninske pravice na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, kateri preidejo vsled odkupa na državo.

Koncesijonar je dolžen, dati na zahtevanje državni upravi na razpolago pravne listine, katere bi bile morda še potrebne ž njega strani.

§. 18.

Ko mine dopustilo in tistega dne, ko mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek dopuščene železnice in vse premične in nepremične pritikline, vštveši tudi vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so morda last koncesionarja, in družbena posrankska opravila in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade, v obsegu, povedanem v §. 17, št. 2.

Ko mine to dopustilo in pa tudi, ko se odkupi železnica (§. 17), obdrži koncesijonar last pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetja, in pa kar bi imel po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih in pridobljenih iz lastne imovine, katere si je koncesijonar sezidal ali pridobil sam po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da té reči niso pritiklina železnice.

§. 19.

Ako se napravi delniška družba, omenjena v §. 11, ima komisar, ki ga postavi državna uprava, tudi pravico, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri bo veljal za predstojništvo družbe, in pa v velike zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotne zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, oziroma kvarne javni koristi in finančni koristi poroštvojočega državnega zaklada; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, precej si izprostiti odločbo ministrstva za železnice, katero je dati brez odloga in katera veže družbo.

§. 20.

Ako bi se poleg vsega poprednjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici ali v zakonih naložene dolžnosti, se pridržuje državni upravi tudi pravica, poprijeti se zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreči, da je dopustilo izgubilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Wittek s. r.

78.**Razglas finančnega ministrstva
z dne 16. aprila 1899. l.,****da se je ustanovila podružnica pomožnega carinskega urada pred Hrádkom v Vecvaldu.**

V Vecvaldu (na Češkem) se je ustanovila podružnica pomožnega carinskega urada I. razreda pred Hrádkom. Ona ima pravice pomožnega carinskega

urada II. razreda in je pričela svoje delovanje 1. dne aprila 1899. l.

Ta podružnica ima razen pristojnostnih pravic oblast odpravljati promet vlakov po kosih od Vecvalda čez Oppelsdorf in Reichenau k c. kr. pomožnemu carinskemu uradu II. razreda Kunersdorf, oziroma tudi od Vecvalda čez Oppelsdorf in Markersdorf k c. kr. pomožnemu carinskemu uradu I. razreda Hermsdorf.

Kaizl s. r.